

na posredovanje Venecije i Francuske sultan je odgodio provedenje svoje osnove na bolja vremena. Te su države doduše Sulejmana opticale, da napadne na Ferdinanda, ali nijesu htjele da Ugarska sasvim padne pod tursku vlast. Stoga je pošao tajni poslanik velikoga vezira Ibrahima k Ivanu Zapoljskomu i nagovori ga, da izmoli tursku pomoć. Odluka se kralja hjeğunca doduše protivila tradicijama, no da sebi spase prijestô, učinio je taj sudbonosni korak. Kad je dakle njegov poslanik Poljak Jerolim Laski došao (krajem 1527.) u Carigrad i predložio misao o savezu, našao je tlo već pripravno. Krajem januara 1528. izjavi potom sultan Sulejman u svečanoj audienciji Jerolimu Laskomu, da će pomoći kralju Ivanu i prepustiti mu Ugarsku bez ikake protuusluže. Savez sa sultanom odista je brzo oteo Ferdinandu plodove njegovih uspjeha, jer protiv golemih ratnih priprava sultanovih jedva je mogao da naoruža nekoliko tisuća momaka. Tako su i ugarski i slavonski privrženici Ferdinandovi izgubili vjeru u njegovu sreću. Sada se dakle prijatelji Ivanovi uzeše opet smjelo prikupljati, a naročito otkad je sultan, predavši Budim s krunom sv. Stjepana kralju Ivanu (u septembru 1529.), pošao pod Beč i podsjeo ga. No juriši se turski izjaloviše na hrabrom otporu bečkoga građanstva i posade; pa tako se sultan morao vratiti natrag (u oktobru 1529.). Istodobno bjesnio je građanski rat i u Slavoniji, gdje je po smrti Krste Frankapana postao vođom Ivanove stranke zagrebački biskup Šimun Erdödy. Na proljeće 1529. ovladala je stranka Ivana Zapoljskoga gotovo čitavom Slavonijom, pa stoga je Ferdinand poslao u pomoć svojim privrženicima oveću četu kranjskih konjanika i španjolskih pješaka. Od njih je ljuto postradao Zagreb, i to Kaptol, biskupski grad i sama stolna crkva sv. Stjepana za borbâ između „turske“ ili Ivanove i „njemačke“ ili Ferdinandove stranke. No konačno ipak nadjača Ivanova stranka, našto kralj Ivan imenova biskupa Šimuna Erdödyja hrvatskim banom, a takim ga priznade i slavonski sabor, kad se (početkom 1530.) sastao u Križevcima. Iza ponovnih krvavih sukoba slavonsko plemstvo utanači (u oktobru 1530.) „slogu i savez“ i učini tako samo po svojoj odluci kraj građanskom ratu.

Novi vojni pohod sultanov. Nikola Jurišić. Požega i Klis. Međutim su kušali izmiriti oba kralja, no vijećanja ne dovedoše do rezultata, jer se nijedan od njih ne htjede da odreče krune. Nato povede Sulejman (ljeti 1532.) treću vojnu na Ugarsku s namjerom, da dopre do Beča i da ga zauzme. Ali naum njegov spriječi hrabri Hrvat Nikola Jurišić, zadržavši golemu tursku vojsku